

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 2 juni 2020 12:39
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Hoofdlijnen adviesaanvraag: eerste concept
Bijlagen: Adviesaanvraag OMT juni 2020.docx

Ha [REDACTED] en [REDACTED]

In de bijlage een eerste gooi naar de hoofdlijnen van de adviesaanvraag, om zo te bespreken.

Groet!

[REDACTED]

[REDACTED]
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

[REDACTED] [@minocw.nl](mailto:[REDACTED]@minocw.nl)

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 3 juni 2020 16:02
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: notitie voor tas M
Bijlagen: Adviesaanvraag OMT juni 2020.docx

Ha [REDACTED]

Ik begreep dat er vandaag besproken was dat de notitie over de scenario's voor volgend jaar in de tas van M gaan. Bijgaand die notitie.

Groeten,
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

TEAM MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650

T [REDACTED] | E [REDACTED]@minocw.nl

ADVIESAANVRAAG OMT EN ROUTEKAART FUNDEREND ONDERWIJS

In dit stuk wordt de gevraagde routekaart gegeven voor het funderend onderwijs en worden de bouwstenen voor de adviesaanvraag aan het OMT van 12 juni geleverd.

Planning stuk

- Dinsdag 2 juni – hoofdlijnen bespreken in call
- Donderdag 4 juni 12.00 – concept aanleveren voor MTVO
- Dinsdag 9 juni – aanleveren voor dagstart 10 juni
- 12 juni 9.00 – aanleveren definitieve aanvraag bij NCTV
- 22 juni advies OMT af
- 24 juni MCCb

Vragen routekaart

Onderstaande vragen worden hieronder per sector beantwoord.

1. Sinds wanneer is de sector gesloten en wat welke afweging is toen gemaakt (houdbare zorg, kwetsbare personen, zicht op verspreiding virus, maatschappelijke impact, economische impact)?
2. Welke versoepeling heeft tot nu toe plaats gevonden vanaf wanneer en welke afwegingen hebben hierin een rol gespeeld (OMT-adviezen, impact op vervoerscapaciteit, gebruik publieke ruimte en handhaafbaarheid, maatschappelijke en economische impact)?
3. Wat is de impact van de (versoepelde) maatregelen op het onderwijs tot nu toe (kwaliteit, toegankelijkheid). En wat wordt gedaan om negatieve effecten te beperken?
4. Welke scenario's zijn vanaf half augustus mogelijk rekening houdend met onzekerheid over de ontwikkeling van het virus (kan nagenoeg verdwenen zijn, gelijk aan de huidige situatie of we krijgen te maken met een tweede golf) en de capaciteit van het openbaar vervoer?
5. Welk scenario heeft de voorkeur en wat is ervoor nodig om dit waarschijnlijker te maken (bijvoorbeeld los laten van de 1,5 meter voor leerlingen, verruiming schooltijden, afspraken vervoerders, adviezen van het OMT of anderen op onderdelen, IT voorzieningen, ingenieuze lesroosters etc)?
6. Welk besluit willen we op 24 juni nemen over de verdere opening van het VO, MBO, HO?

Voortgezet onderwijs

Routekaart

1. Het voortgezet onderwijs (inclusief het voortgezet speciaal onderwijs) is sinds 15 maart gesloten. Voor examens en noodopvang zijn scholen nog wel geopend gebleven. Het besluit tot sluiting is met name genomen op basis van de vrees onder onderwijspersoneel dat er gezondheidsrisico's op zouden treden. Het OMT had er niet toe geadviseerd.
2. Sinds 2 juni zijn scholen weer geopend, met inachtneming van 1,5 meter afstand. Dat betekent in de praktijk dat ongeveer een kwart tot een derde van de leerlingen tegelijkertijd op school aanwezig kan zijn. Bij de heropening is het uitgangspunt het maatschappelijke belang geweest (inclusief het sociale en onderwijskundige aspect). Daarnaast speelde de economische impact omdat werkende ouders daardoor meer gelegenheid krijgen om hun werk te doen. Het OMT-advies is daarbij leidend geweest. Omdat van leerlingen werd gevraagd het OV te mijden, is de reguliere OV-capaciteit geen overweging geweest, wel de afspraken die met regionale vervoerders zijn gemaakt voor

maatwerkvervoer. Het voortgezet speciaal onderwijs is sinds 2 juni weer geheel open voor zover dat mogelijk is met 1,5 meter afstand.

3. Het onderwijs heeft zeer plotseling een omschakeling moeten maken naar afstandsonderwijs. Dat is een grote uitdaging, die vaak heel goed is opgepakt, maar soms ook niet. Sowieso is afstandsonderwijs in vergelijking met fysiek onderwijs voor de meeste leerlingen niet optimaal. Het sociale aspect ontbreekt in grote mate en de kwaliteit van afstandsonderwijs is in vele gevallen lager dan van fysiek onderwijs. Voor sommige delen van het onderwijs is afstandsonderwijs niet eens mogelijk (veel beroepsgerichte vakken). Door al deze zaken zijn achterstanden ontstaan. Daarnaast zijn er grote zorgen over kansengelijkheid. Dezelfde zaken spelen ook na de gedeeltelijke heropening, maar in iets mindere mate. Scholen worden ondersteund bij het vormgeven van hun afstandsonderwijs (www.lesopafstand.nl / www.weeropschool.nl). Daarnaast is middels het steunpakket €244 mln. beschikbaar gekomen voor het opzetten van inhaal- en ondersteuningsprogramma's door scholen voor leerlingen die deze achterstanden hebben opgelopen.
4. Voor de mogelijke scenario's: zie hieronder.
5. Scenario 1 heeft sterk de voorkeur. Daarvoor is nodig dat het OMT adviseert dat de 1,5 meter tussen leerlingen en tussen leerlingen en onderwijspersoneel losgelaten kan worden. Daarnaast moet de OV-capaciteit voldoende zijn, of er moeten goede afspraken gemaakt kunnen worden tussen scholen en vervoerders (en voor de kosten van dat vervoer). Spreiden van de aankomsttijden kan daarbij helpen. Eventueel kan scenario 1 ook gekozen worden als er tussen leerlingen en onderwijspersoneel wel 1,5 meter afstand bewaard moet worden (maar tussen leerlingen onderling niet).
6. Het besluit dat we willen nemen is volledige opening waarbij de 1,5 meter tussen leerlingen en tussen leerlingen en onderwijspersoneel losgelaten kan worden op school en in het leerlingenvervoer.

Scenario's ten behoeve van OMT-advies

1. Volledige openstelling vanaf begin van het schooljaar, waarbij 1,5 meter afstand tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en onderwijspersoneel niet nodig is. De besmettelijkheid van kinderen tussen 12 en 18 is op basis van de beschikbare gegevens minder dan van volwassenen. Bij het buitensporten hoeven leerlingen onderling al niet meer 1,5 meter afstand te houden. De overige hygiënemaatregelen blijven wel gehandhaafd, en er wordt snel opgetreden als er zich besmettingen voordoen. Eventueel kan dit scenario 1 ook als er tussen leerlingen en onderwijspersoneel wel 1,5 meter afstand bewaard moet worden (maar tussen leerlingen onderling niet).
2. Als volledige openstelling nog niet kan, omdat de 1,5 meter tussen leerlingen toch gehandhaafd moet blijven, is een tussenscenario mogelijk. Daarin mogen leerlingen in vaste koppels of kleine groepjes wel dichter bij elkaar komen dan 1,5 meter. Dit lijkt daarin op het model dat ook in de horeca wordt gehanteerd. Na de herfstvakantie kan dan gekeken worden of volledige openstelling mogelijk is (scenario 1).
3. Als ook het tussenscenario niet mogelijk is (wat echter niet waarschijnlijk is gezien de verdere versoepelingen), is het handhaven van de huidige situatie de enige optie. Na de herfstvakantie kan dan gekeken worden of volledige openstelling mogelijk is (scenario 1). Op dat moment overstappen op scenario 2 is ongewenst omdat scholen dan opnieuw een heel nieuw rooster moeten opstellen. Er kan beter gewacht worden tot volledige openstelling kan. Mocht dat veel langer duren, is te overwegen om toch nog via scenario 2 te gaan (na de kerstvakantie).

Belangrijke overwegingen ten behoeve van OMT-advies

- Bij minder dan volledige opening lijden leerlingen nog meer en langer onder het gebrek aan sociale contacten en blijft de kwaliteit van het onderwijs onder de maat.
- Bij minder dan volledige opening gaat er volgend schooljaar nog meer dan er nu al het geval is druk komen op het rondkrijgen van het curriculum en op de examens.
- Bij voorkeur vindt er tussen september en de kerstvakantie geen wijziging meer plaats in de openstelling, tenzij het gaat om volledige openstelling (dus niet: vanaf september huidige situatie, na de herfstvakantie horecamodel en na de kerst volledige opening). Dat

zorgt voor te veel druk om opnieuw aangepaste roosters te maken en het onderwijs weer te organiseren.

- Belasting openbaar vervoer moet goed in kaart worden gebracht, vooral in samenhang met andere versoepelingen.

Vragen aan OMT

- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord de 1,5 meter tussen leerlingen onderling los te laten?
- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord de 1,5 meter tussen leerlingen en onderwijspersoneel los te laten?
- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord de 1,5 meter tussen leerlingen onderling en tussen leerling en chauffeur los te laten in het leerlingenvervoer?
- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord om de 1,5 meter afstand tussen 12-18-jarigen los te laten in het vervoer naar scholen toe?
- Is het verantwoord om het voortgezet onderwijs vanaf het begin van het nieuwe schooljaar weer volledig te openen?
- Als het nu nog niet duidelijk is, wanneer wordt duidelijk of de 1,5 meter kan worden losgelaten tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en onderwijspersoneel?

Primair onderwijs

Routekaart

1. Het primair onderwijs (inclusief het speciaal (basis)onderwijs) is sinds 15 maart gesloten. Voor noodopvang zijn scholen nog wel geopend gebleven. Het besluit tot sluiting is met name genomen op basis van de vrees onder onderwijspersoneel dat er gezondheidsrisico's op zouden treden. Het OMT had er niet toe geadviseerd.
2. Sinds 11 mei zijn scholen weer geopend voor 50%, waarbij leerlingen onderling geen 1,5 meter afstand hoeven te houden. Tussen leerlingen en leraren moet dat wel, wat een onduidelijke situatie schept. Bij de heropening is het uitgangspunt het maatschappelijke belang geweest (inclusief het sociale en onderwijskundige aspect), samen met de economische impact omdat werkende ouders daardoor meer gelegenheid krijgen om hun werk te doen. Het OMT-advies is daarbij leidend geweest. Het speciaal (basis)onderwijs is sinds 11 mei weer geheel open.
3. Het onderwijs heeft zeer plotseling een omschakeling moeten maken naar afstandsonderwijs. Dat is een grote uitdaging, die vaak heel goed is opgepakt, maar soms ook niet. Sowieso is afstandsonderwijs in vergelijking met fysiek onderwijs voor de meeste leerlingen niet optimaal. Het sociale aspect ontbreekt in grote mate en de kwaliteit van afstandsonderwijs is in vele gevallen lager dan van fysiek onderwijs. Door al deze zaken zijn achterstanden ontstaan. Daarnaast zijn er grote zorgen over kansengelijkheid. Dezelfde zaken blijven spelen bij de 50%-openstelling, maar in mindere mate. Scholen worden ondersteund bij het vormgeven van hun afstandsonderwijs (www.lesopafstand.nl / www.weeropschool.nl). Daarnaast is middels het steunpakket €244 mln. beschikbaar gekomen voor het opzetten van inhaal- en ondersteuningsprogramma's door scholen voor leerlingen die deze achterstanden hebben opgelopen.
4. Voor de mogelijke scenario's: zie hieronder.
5. Scenario 1 heeft sterk de voorkeur. Daarvoor is nodig dat het OMT adviseert dat de 1,5 meter tussen leerlingen en onderwijspersoneel en de cohortaanpak losgelaten kan worden.
6. Het besluit dat we willen nemen is volledige opening waarbij de 1,5 meter tussen leerlingen en onderwijspersoneel en de cohortaanpak losgelaten kunnen worden op school en in het leerlingenvervoer.

Scenario ten behoeve van het OMT-advies

1. Voortzetten van de volledige openstelling, waarbij de 1,5 meter afstand tussen leerlingen en leraren en de cohortaanpak losgelaten kunnen worden. Daarbij gaan we ervan uit dat

buitenschoolse activiteiten ook weer mogelijk zijn onder de richtlijnen van het RIVM voor reguliere bijeenkomsten.

2. Voortzetten van de volledige openstelling, waarbij de eis wordt vastgehouden om zoveel mogelijk 1,5 meter afstand te bewaren tussen leerlingen en leraren, en waarbij ook de cohortaanpak in stand blijft.

Vragen aan het OMT

- Is het verantwoord om vanaf het begin van het nieuwe schooljaar de 1,5 meter tussen leraren en leerlingen volledig los te laten?
- Is het verantwoord om vanaf het begin van het nieuwe schooljaar de cohortenaanpak los te laten?
- Is het verantwoord om vanaf het begin van het nieuwe schooljaar ouders weer toe te laten binnen de school (met inachtneming van de dan geldende RIVM-voorschriften)?

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 3 juni 2020 10:45
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Vervolganalyse meldpunt

Hoi [REDACTED]

Nogmaals dank voor deze input en signalen. Blijf dat doorgeven!

Hieronder op enkele punten een reactie, waar het gaat om richtlijnen vanuit de rijksoverheid. Veel is ook te vinden natuurlijk op Rijksoverheid.nl of andere websites.

4-daagse schoolweek

Vanaf 8 juni gaan de basisscholen weer volledig open tenzij uit de lopende monitoring naar de verspreiding van het virus in het primair onderwijs blijkt dat dit niet verantwoord is. Het uitgangspunt is dat scholen vanaf 8 juni terugkeren naar hun normale schoolrooster, dus 5 schooldagen per week. Als scholen dit niet doen, dan kunnen ouders zich wenden tot de schoolleiding, het schoolbestuur en/of de medezeggenschapsraad (MR). Komen zij er op die manier niet uit, dan kunnen ze zich melden bij de Inspectie van het Onderwijs, die contact zal opnemen met de school.

Overstap naar continuurooster

Het uitgangspunt is dat scholen vanaf 8 juni terugkeren naar hun normale schoolrooster. Hierbij houden zij rekening met eventuele noodzakelijke gespreide breng- en haaltijd om voor voldoende afstand tussen volwassenen te zorgen. Dit staat in het protocol. De buitenschoolse opvang (BSO) is open op normale tijden. Als een school de vaste schooltijden wil aanpassen, gelden de normale procedures, zoals afstemming met de medezeggenschapsraad van school. Ook heeft de school de verantwoordelijkheid voor een goede aansluiting van de kinderopvang op de schooltijden. Daarom zal school met de BSO's afspraken moeten maken. Als een BSO mogelijkheden heeft het aanbod te verruimen met aangepaste openingstijden, zal de BSO dit ook eerst moeten afstemmen met de Oudercommissie van de BSO. Extra opvanguren worden in rekening gebracht bij de ouders. Ouders moeten wel instemmen met een contractuitbreiding en een wijziging doorgeven bij de Belastingdienst voor de kinderopvangtoeslag.

Middelbare scholen die niet open gaan tot de zomer

Als ouders, leraren of anderen het niet eens zijn met de keuzes die besturen en scholen maken op basis van het coronaprotocol, dan kunnen zij dit aangeven bij de schoolleiding, het schoolbestuur en/of de medezeggenschapsraad (MR). Komen zij er op die manier niet uit, dan kunnen ze zich melden bij de Inspectie van het Onderwijs. De inspectie kan contact opnemen met het bestuur van de school en bijvoorbeeld nagaan of de MR op de juiste wijze bij de keuzes is betrokken.

Noodopvang en pinkstervakantie

De BSO mag geen normale vakantie-BSO aanbieden in de pinkstervakantie, maar alleen noodopvang. Scholen en BSO gaan (onder voorwaarden) 'regulier' open op 8 juni, tot die tijd is dat voor scholen 50% en voor BSO alleen op schooldagen (dus niet in de schoolvakantie). Als scholen een pinkstervakantie hebben, dan kijken gemeenten waar de noodopvang kan plaatsvinden. Dat kan op bij een kinderopvangorganisatie, op school, of op een andere plek. We hebben geen signalen vanuit het veld dat er een tekort aan beschikbare noodopvang-plekken is, wel kunnen kinderen inderdaad opgevangen worden op andere locaties dan waar zij normaal gesproken zitten.

Leerlingenvervoer middelbare scholen

Voor leerlingen die verder dan 8km van school wonen en afhankelijk zijn van vo, zorgen regionale

vervoerders voor maatwerkoplossingen. Scholen inventariseren om welke leerlingen het gaat, en geven dat door aan de regionale vervoerders. De regionale vervoerder kan niet zeggen 'kan niet'. Mocht zoiets gebeuren, dan moet een school even bij de VO-raad aan de bel trekken, die kunnen dan polsen bij de regionale vervoerders. Er is een handleiding voor het vervoer, zie <https://www.vo-raad.nl/nieuws/handreiking-voor-het-vervoer-van-leerlingen-gepubliceerd>

Leerplicht en ouders die hun kinderen willen thuis houden

Het is belangrijk dat alle leerlingen weer naar school gaan en daar het onderwijs volgen. Wanneer een school constateert dat een leerling niet op school komt, is het nog belangrijk dat het gesprek vanuit de school wordt aangegaan met de ouders om te onderzoeken wat de reden hiervoor is. De leerplichtambtenaar kan hierbij behulpzaam zijn en samen met de school bepalen welke maatregelen gewenst zijn. Zie hiervoor ook deze [link](#)

Eten/drinken op school

Eten en drinken op school is toegestaan. School moet wel rekening houden met het protocol om dit veilig te laten verlopen. Ouders die vragen en opmerkingen hebben, kunnen bij hun school en MR terecht.

Afscheid groep 8

De afsluiting van een schoolperiode is voor leerlingen erg belangrijk. Het advies is dat scholen evenwel terughoudend zijn met het organiseren van activiteiten. Een eind-musical voor groep 8 of een diploma-uitreiking is onder voorwaarden mogelijk. Deze activiteiten vinden bij voorkeur buiten plaats en met de vaste eigen groep. Verder gelden de algemene regels voor bijeenkomsten: tot 1 juli komen maximaal 30 personen bijeen. Vanaf 1 juli, als deze versoepelingen doorgaan, maximaal 100 personen. Natuurlijk met 1,5 meter afstand.

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@voorwerkendeouders.nl]

Verzonden: woensdag 27 mei 2020 14:08

Aan: [redacted]

CC: [redacted] @avs.nl

Onderwerp: Vervolanalyse meldpunt

Beste [redacted] en [redacted]

Graag stuur ik jullie de vervolganalyse van ons meldpunt. Het meldpunt blijft geopend omdat we zien dat er nog steeds dagelijks een groot aantal meldingen gedaan wordt. Opvallend is dat de meldingen vooral betrekking hebben op onderwijs. Ik neem jullie echter mee in de gehele analyse om een duidelijk en overzichtelijk beeld van de druk op ouders te geven. Mochten er vragen zijn, dan hoor ik deze graag. Ik zal de analyse ook sturen naar SZW en de sectorpartijen.

Vervolanalyse

Op 11 mei openden wij het meldpunt 'Deuren zijn geopend'. Hierover maakten we op 18 mei een analyse van de binnengekomen meldingen. Nu doen we een vervolganalyse. In totaal zijn er 1963 meldingen binnen gekomen, meetpunt 26 mei 17 uur. Ook hier geldt dat ouders in 1 melding vaak meerdere punten aandragen.

De volgende punten zijn aanvullend op de eerdere analyse binnengekomen:

1. 316 extra meldingen van ouders over de grote druk op de werk, gezin, zorg balans ondanks dat scholen open zijn. Ouders nemen onbetaald verlof op, moeten later werk inhalen, hebben alle verlofdagen al gebruikt en de zomer moet nog beginnen. Nog steeds moeten ze hun kinderen begeleiden of hebben ze elke dag een kind thuis en komen niet toe aan hun werk. Ze zien op tegen de zomer. Ouders kunnen niet terugvallen op opa's en oma's want dat is een risicogroep terwijl zij in 6 van de 10 gevallen wel behoren tot de normale opvangoplossing. Hierbij willen we specifiek aandacht vragen voor alleenstaande ouders, waarbij deze druk nog vele malen hoger is

dan in twee-ouder-huishoudens. Alleenstaande ouders staan er echt alleen voor en zien dit nergens terug komen.

2. 298 vragen en opmerkingen waarom scholen zo positief zijn over de opening, geen achterstanden zien, waarom leerkrachten het zo zwaar hebben gehad terwijl ouders dit niet zien. Ze hebben nauwelijks contact gehad, huiswerk over de buhne gegooid, geen terugkoppeling gegeven op het gemaakte werk,... Ouders reageren pittig en emotioneel. Ouders krijgen weinig of slechte reactie als ze hierover contact opnemen met de directie. Krijgen bijvoorbeeld te horen: 'Als je niet tevreden bent dan kies je toch een andere school!'
3. 239 Meldingen over scholen die over zijn gestapt naar een vierdaagse schoolweek omdat ze 1 dag nodig hebben ter voorbereiding. In combinatie met punt 2 wekt dit veel vragen op. 'Normaal hebben ze toch ook geen dag nodig om lessen voor te bereiden? En nu hebben ze maar de halve klas!' Sommige ouders geven ook aan dat scholen van plan zijn dit door te zetten als de scholen weer volledig opengaan. Ook vragen bij ouders over 50% van de lestijd die kinderen zouden moeten krijgen. Op deze wijze kom je daar niet aan.
4. 163 Vragen over de heropening van scholen en schooltijden. Scholen maken de overstap naar een continurooster, waardoor ouders meer opvang nodig hebben en dus meer moeten betalen of de BSO nu ineens niet kan aansluiten. Het zijn ook onzekerheden. Blijft dit nu zo of gaan we nog terug naar de 'oude' situatie?' Het heeft direct impact op werk als je geen gebruik maakt van een BSO. Voor ouders is school een vorm van opvang zodat ze binnen schooltijden kunnen werken. Nu wordt dit 'even' aangepast, niet altijd in overleg met de MR.
5. 123 meldingen over middelbare scholen die niet meer 'open' gaan voor de zomervakantie of alleen voor een mentorles. Sommige hadden dit al weken geleden aangegeven. Ouders reageren verschillend. Sommige snappen het niet omdat bij de persconferentie werd aangegeven dat ze open moeten en niet alleen voor een mentorles. Andere ouders zien niet in waarom kinderen voor 3 weken naar school moeten met alle gezondheidsrisico's van dien. De anderhalve meter is op middelbare scholen niet te hanteren. Dus neem dat risico niet. Sommige ouders hebben overigens nog niets gehoord terwijl school volgende week weer open moet.
6. 67 meldingen over noodopvang. Ouders moesten zich opnieuw inschrijven en plots was er geen plek meer. Ouders hebben vragen over de vrijdag na Hemelvaart dat ze ineens nergens naar toe konden maar wel ingeroosterd waren. Ook de Pinkstervakantie zorgt voor problemen. Kinderen zitten nu elke keer op andere plekken bij gezichten die ze niet kennen.
7. 89 complimenten, vooral voor de kinderopvang. De flexibiliteit van de kinderopvang voert de boventoon. Ouders geven aan dat ze hebben meegedacht en hebben gedacht in oplossingen. 'De BSO heeft gewoon geregeld dat kinderen die 's middags naar school gaan, dan 's ochtends mogen komen.' Zo kan ik toch werken, top geregeld!
8. 38 vragen over leerlingenvervoer op de middelbare school en wie daarvoor verantwoordelijk is bij middelbare scholen. Er is veel onduidelijk. Is school verantwoordelijk? En als die dan 1 belletje doet naar de regionale vervoerder en die zegt dat het niet kan, hebben ze dan voldaan aan hun verantwoordelijkheid?
9. 23 Vragen over als school weer volledig opengaat en wat als je je kind dan toch niet wilt brengen vanwege gezondheidsredenen. Komt dan alsnog de leerplichtambtenaar?
10. 12 meldingen over dat kinderen niet mogen eten en zingen op school. Ouders snappen het dubbele signaal niet: kinderen zijn niet gevaarlijk, waarom mag dit dan niet? Het leidt ook tot vragen. 'Als school dan weer helemaal opengaat, hoe doen ze dat dan met eten?'

7 meldingen over ouders die problemen ervaren met school over schoolkamp, eindmusical, afscheid groep 8. Ouders kaarten aan dat het een belangrijke fase is en dat de stap naar de middelbare belangrijk is voor de ontwikkeling voor hun kind maar die nu in het water valt.

Fijne dag,

[@voorwerkendeouders.nl](mailto:stvw@voorwerkendeouders.nl)

www.voorwerkendeouders.nl

Volg ons ook op;

<http://twitter.com/stvwo>

<https://www.facebook.com/voorwerkendeouders/>

VOOR WERKENDE OUDERS

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 juni 2020 15:56
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: notitie (omt-adviesaanvraag en routekaart) voor mtocw
Bijlagen: Adviesaanvraag OMT juni 2020.docx

Ha [REDACTED] en [REDACTED]

Zoals beloofd bijgaand de notitie voor mtocw en interdep. werkgroep (of hoe het ook heet). Met akkoord van [REDACTED]. Ik heb in de notitie aangegeven dat de evt. opmerkingen van Slob nog niet zijn verwerkt.

Groeten,
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

TEAM MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650

T [REDACTED] | E [REDACTED]@minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 juni 2020 14:26
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: notitie adviesaanvraag OMT en routekaart
Bijlagen: Adviesaanvraag OMT juni 2020.docx

Ha mensen,

De eventuele opmerkingen van de minister op de notitie met de OMT-adviesaanvraag en de routekaart komen pas eind van de middag binnen. Om 16.00 moet ik de notitie aanleveren voor het MTOCW/de interdepartementale werkgroep van morgen. Ik wil daarom de versie van gistermiddag (zie ook bijlage) maar insturen, met alleen nog een bullet toegevoegd bij de 'belangrijke overwegingen' voor het vo over het prioriteren van onderdelen die niet op afstand kunnen worden verzorgd als de scholen niet volledig open kunnen.

Zijn jullie het hiermee eens?

Groeten,

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

TEAM MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650

T [REDACTED] | E [REDACTED]@minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 juni 2020 13:33
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: PO-scholen die niet helemaal open gaan/kunnen

Net hierover gebeld met [REDACTED]. Blijft wat onduidelijk en onhandig maar op basis van wat er nu ook op rijksoverheid staat moeten scholen zich alleen melden als ze helemaal geen onderwijs geven. Dat zou dus de lijn worden. Zal voor po niet voorkomen. Als dat niet oké is graag even een seintje.

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 juni 2020 13:12
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: PO-scholen die niet helemaal open gaan/kunnen

Ha [REDACTED]

Dankjewel! Ik voeg aan het onderste punt het woordje "helemaal" toe.

Nog één verduidelijkende vraag: Begrijp ik het goed dat scholen zichzelf niet hoeven te melden bij de inspectie?

Groeten, [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 juni 2020 12:59
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: PO-scholen die niet helemaal open gaan/kunnen

Ha [REDACTED]

Hierbij de lijn wat er gebeurt als scholen niet open gaan.

Q: Wat gebeurt er met scholen die niet volledig open gaan vanaf 8 juni?

A:

- We gaan ervan uit dat alle scholen vanaf 8 juni weer volledig hun deuren openen.
- Uit onderzoek en monitoring van het RIVM blijkt duidelijk dat dit veilig en verantwoord is.
- Als ons signalen bereiken van scholen die niet volledig open gaan, gaat de inspectie in gesprek met de school.
- Dit is de gebruikelijke gang van zaken, die bijvoorbeeld ook bij problematiek rondom het lerarentekort wordt gehanteerd.
- Samen met de inspectie wordt bekeken hoe de situatie opgelost kan worden. Het uitgangspunt is en blijft dat scholen **helemaal** open gaan.

De andere twee vragen over Amsterdam kom ik nog op terug.

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 3 juni 2020 20:39
Aan: [REDACTED]

CC: [redacted]

Onderwerp: Re: PO-scholen die niet helemaal open gaan/kunnen

Ha collega's,

Ik kopieer [redacted] even in als het gaat om lerarentekort. De vraag over handhaving moeten we ook echt helder gaan beantwoorden. Het ANP komt nu ook op de lijn met de vraag of we gaan handhaven bij basisscholen die niet helemaal opengaan. Ik kom niet weg met "dat zullen we dan zien".

Groeten, [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 3 jun. 2020 om 18:17 heeft [redacted]@minocw.nl> het volgende geschreven:

Beste collega's,

Het AD belde met het verhaal dat sommige scholen het al moeilijk hadden vanwege het lerarentekort en nu met corona-zieken daar extra last van hebben. In Amsterdam hebben schoolbesturen naar verluidt ouders al gewaarschuwd dat ze om die reden mogelijk niet helemaal open kunnen volgende week.

De vragen:

- Hebben wij signalen dat dit inderdaad een probleem is bij scholen?
- Helpen wij scholen hier op een bepaalde manier bij? Doen we hier iets voor, naast de aanpak van het lerarentekort?
- Wat doen we als scholen niet helemaal open gaan? Moeten ze dit melden bij de inspectie en het schoolbestuur, zoals in vo?

Kunnen jullie me morgen (donderdag) van antwoorden voorzien? Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Directie Communicatie

.....
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 16375 | 2500 BJ | Den Haag
.....

M: [redacted]
[redacted]@minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 juni 2020 18:12
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Conceptbeantwoording schriftelijk overleg onderwijs en corona
Bijlagen: Vragen schriftelijk overleg COVID-19 POVOKO gebundeld en beantwoord.docx

Hoi collega's,

In de bijlage de eerste conceptbeantwoording van de 136 (!) vragen van het schriftelijk overleg. We hebben nog niet echt op elkaars antwoorden kunnen meelesen, dus vergeef ons de spelfout of kromme zin.

Heel fijn als jullie op deze versie kunnen meelesen, dan kunnen wij morgen aan de slag met jullie feedback.

Er staan nog een aantal PM's in. Die zien met name op de volgende punten:

- Informatie over de casus in Limburg → kunnen we daarover nog meer boven tafel krijgen?
- Informatie over aantallen leraren en leerlingen die thuis blijven, vraag 32 → kunnen we hier nog bij sociale partners navraag over doen?
- Vraag 122 over wat we doen met leraren in de risicogroep (die nu thuisblijven) nu zij niet meer kunnen worden ingezet voor afstandsonderwijs. Sowieso iets om over na te denken op langere termijn hoe lang je die ruimte wil blijven bieden.

Jullie gedachten daarover zijn meer dan welkom. Daarnaast staat nog op veel plekken 'zie vraag...', die moeten we morgen nog netjes kopiëren en plakken naar de juiste plekken.

Opmerkingen mogen in comments en track changes. Fijn als wij er morgen vanaf een uur of 11/12u weer aan kunnen werken.

Groet en fijne avond!

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

[REDACTED]

[REDACTED] @minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 5 juni 2020 17:03
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Afstemming nota over onderwijs en corona
Bijlagen: NtB MBVOM Onderwijs en corona - mogelijke aanpassingen tbv schooljaar 2020-2021.docx

Urgentie: Hoog

Dag collega's,

Afgelopen week hebben we elkaar in één of ander corona-overleg gesproken over de nota die [REDACTED] en ik aan het maken zijn.

Die nota is nu in concept gereed en vind je bij deze mail. Graag jullie reacties/aanvullingen; uiterlijk maandag a.s. als dat kan.

Plan is om de nota daarna in een schriftelijke ronde langs alle MT's te sturen en daarna via DGPV naar MBVOM.

@ [REDACTED] / [REDACTED] zijn er aanvullingen voor de korte termijn vanuit KO die we hier in mee moeten nemen?

@ [REDACTED] / [REDACTED] zijn er aanvullingen voor de korte termijn vanuit PO die we hier in mee moeten nemen? Heb ik met jullie de juiste personen die dit weten?

Toelichting

- We kiezen ervoor om korte termijn en iets langere termijn (komende maanden) uit elkaar te trekken.
- VO/LOT heeft besluiten nodig op korte termijn over de concrete verzoeken die bij ons zijn neergelegd.
- Voor zover wij weten is er nu geen coördinatie op alle DGPV corona-themagroepen. Alvast excuus als dat er wel is en wij dat niet weten. Dat overzicht ontbreekt dan even bij ons. Mochten er dingen zijn die wij niet weten, dan horen we dat graag, zodat we daar kunnen aansluiten.

Schoom niet om [REDACTED] of mij te bellen of mailen bij vragen!

Groet,
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Directie Voortgezet Onderwijs // Afdeling onderwijsinhoud en -kwaliteit
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

[REDACTED]@minocw.nl

Rijnstraat 50, Den Haag (hoftoren), 10^e verdieping.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 5 juni 2020 11:16
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: AO corona en onderwijs II - 4 juni deadline voorbereiding

He [REDACTED]
 Dank, ik vind t wel mooi zo. Je zou idd dat punt van de 1.5m op kunnen nemen. Lijn is toch: inspectie signaleert en geeft evt door aan veiligheidsregio, die gaan er over.
 Het is wel wat lang. De laatste 2 bullits over de lat en de leerereusltaten kan je er ook uithalen en opnemen als q/a.

Gr [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 5 juni 2020 10:52
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: AO corona en onderwijs II - 4 juni deadline voorbereiding
Urgentie: Hoog

Dag [REDACTED] en [REDACTED]

Zijn jullie akkoord met onderstaande blokje voor de spreekschets over toezicht voor het debat op 17 juni. Als dat lukt, graag voor 12 uur (sorry) jullie akkoord. Ik hoor het graag als dat niet lukt.

@ [REDACTED] vind jij dat we ook nog iets op moeten nemen over de rol van de inspectie m.b.t. het toezicht op de 1,5 m regel?

Over de Covid-19 monitor heb ik niets opgenomen. Ik verwacht dat dat elders in de spreektekst staat en anders wordt het allemaal ook wel heel lang.

De bijbehorende factsheet stuur ik straks.

Spreektekst: Toezicht en inspectie

- Sinds 16 maart heeft de inspectie haar toezicht aan moeten passen. De geplande schoolbezoeken en bestuursbezoeken konden uiteraard niet doorgaan en een aantal thema-onderzoeken liep vertraging. Dat betekent niet dat er geen toezicht is op scholen en besturen. Het toezicht is wel aangepast, handhaving stond daarbij niet voorop, en wordt nu langzaamaan hervat.
- Half maart moesten scholen alles in het werk stellen om van fysiek onderwijs over te schakelen naar afstandsonderwijs. Ik heb er toen in overleg met de inspectie voor gekozen om scholen te begeleiden hierin, maar geen specifieke eisen te stellen aan dit onderwijs. Het was op dat moment aan scholen en docenten om te bepalen wat gezien de situatie de beste oplossing was. Ook bij de gedeeltelijke heropening van de scholen is ervoor gekozen niet direct handhavend op te treden, maar te begeleiden en het gesprek aan te gaan.
- Ouders, leerlingen en gemeenten konden zoals gebruikelijk terecht bij het loket van de inspectie en hebben daar ook veel gebruik van gemaakt. Naar aanleiding van die signalen is door de inspectie in de meeste gevallen contact gelegd met de betreffende besturen en scholen om het signaal te bespreken. Daarbij ging het bijvoorbeeld om ouders die niet tevreden waren over de begeleiding op afstand, maar ook zaken als het niet-toelaten van vierjarigen. Hoe begrijpelijk ook: op dat laatste punt geldt ook in deze tijd een wettelijk plicht voor scholen.
- Terwijl scholen aan sommige wettelijke eisen nu simpelweg niet kunnen voldoen - denk aan de wettelijk verplichte onderwijstijd - mag de coronacrisis geen argument zijn om alle wettelijke eisen los te laten. Denk bijvoorbeeld aan

de afstemming met de MR die juist nu van groot belang is en de eis om als school goed zicht te hebben op de ontwikkeling van leerlingen.

- Over wat wel en niet verwacht mag worden van scholen ben ik steeds in gesprek met de inspectie. Daarover wordt door de inspectie op haar website en door mij op de website van de Rijksoverheid en brieven aan schoolbesturen steeds gecommuniceerd.
- Hoewel we ook rekening moeten houden met een tweede coronagolf, gaat de inspectie er vanuit dat het toezicht op scholen en besturen langzamerhand kan worden hervat.
- Tot aan de zomervakantie geldt daarbij dat de inspectie scholen alleen fysiek bezoekt als er sprake is van ernstige signalen. We willen scholen nu niet onnodig fysiek en administratief belasten.

Wanneer dat kan – en in overleg met school en bestuur – worden ook onderzoeken op afstand uitgevoerd. Dat geldt met name voor bezoeken in het kader van het vierjaarlijks bestuursonderzoek.

- Na de zomervakantie zal de inspectie weer meer fysieke schoolbezoeken af gaan leggen. Met name wanneer sprake is van een kwaliteitsonderzoek of herstelonderzoek op een zogenaamde risicoschool is een schoolbezoek onmisbaar. Voor alle andere onderzoeken blijft gelden dat de inspectie afweegt of het onderzoek ook op afstand kan worden uitgevoerd. In het komende schooljaar zal de inspectie de achterstanden die zijn ontstaan in het toezicht door de schoolsluiting en de coronacrisis inhalen door een verschuiving van capaciteit en een aangepaste werkwijze. [PM: Uw kamer is hierover/ wordt hierover geïnformeerd.]

- Hoe streng is de inspectie richting scholen? Van verschillende kanten gaan er stemmen op om tijdelijk de lat lager te verlagen voor scholen en de normen aan te passen.

Geen enkele school is gehouden aan het onmogelijke. Dat geldt al ten aanzien van het bevoegd lesgeven en lerarentekort en dat geldt nu ook. Ook als het gaat om de leerresultaten laten de regelingen in het po en vo al ruimte voor scholen om uit te leggen waarom de norm niet gehaald wordt. Bovendien kijkt de inspectie altijd naar de resultaten over meerdere jaren. De ondergrenzen voor de leerresultaten zal ik daarom niet bijstellen.

- Ten slotte de vraag: kan de inspectie de leerresultaten wel beoordelen nu de eindtoets en eindexamens niet zijn gemaakt?

Voor het primair onderwijs geldt dat dit nu en een groot deel van het komende schooljaar niet altijd mogelijk is. De inspectie kan wel concluderen dat de leerresultaten voldoende zijn, maar niet dat deze onvoldoende zijn. Er is een spoedwet in de maak [PM: mag dit al gemeld worden op 17 juni?] om ervoor te zorgen dat de inspectie vanaf mei 2021, zodra er naar verwachting weer actuele eindtoetsscores zijn, de leerresultaten in alle gevallen weer kan beoordelen.

In het voortgezet onderwijs speelt dit probleem niet, omdat er vier indicatoren zijn voor het beoordelen van de leerresultaten.

Van: [redacted]

Verzonden: vrijdag 29 mei 2020 17:19

Aan: [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Onderwerp: AO corona en onderwijs II - 4 juni deadline voorbereiding
Beste collega's,

Op woensdag 17 juni vindt het volgende debat over Onderwijs en Corona in de Tweede Kamer plaats, over funderend onderwijs met M.BVOM. Onderstaand ons voorstel om tot een voorbereidingsdossier te komen.

Factsheets en blokjes spreeschets 4 juni aanleveren

We hebben in overleg met [REDACTED] een lijstje opgesteld met de te verwachten onderwerpen en de verantwoordelijke collega's. Aan jullie willen we vragen om een factsheet op te stellen en een blokje voor de spreeschets te maken. Op de convocatie staan tot nu toe slechts twee brieven (zie bijlage). Daar moet in ieder geval iets voor worden voorbereid, maar we verwachten dat het breder zal worden. Houd er ook rekening mee dat de antwoorden op het Schriftelijke Overleg over onderwijs en corona (voor het SO zie de tweede bijlage) de week voor het debat aan de Kamer worden verzonden. Mocht een bepaalde naam bij een onderwerp niet kloppen, of mochten we jouw inziens iets moeten aanpassen in het onderwerpenlijstje, horen we het graag. Factsheets graag maximaal 2 A4, met zoveel mogelijk cijfers en grafieken en inclusief een politieke duiding. Graag bij de factsheet een kort blokje (max half A4) dat als input voor de spreeschets kan worden gebruikt. Zouden jullie beide stukken willen afstemmen t/m je afdelingshoofd? De deadline is a.s. donderdag 4 juni.

Onderwerp	Verantwoordelijke
Heropenen scholen	[REDACTED] en [REDACTED]
Achterstanden	[REDACTED] en [REDACTED]
Afstandsonderwijs incl. brief op convocatie hierover (zie convocatie)	[REDACTED] en [REDACTED]
Examens	[REDACTED] en [REDACTED]
Toezicht	[REDACTED] en [REDACTED]
Caribisch Nederland	[REDACTED] en [REDACTED] (IB)
Reactie op de gewijzigde motie van het lid Westerveld over onderzoeken van de zaak van 573 gedupeerde studenten (zie convocatie)	[REDACTED] en [REDACTED] Voor zover ik kon vinden had [REDACTED] deze vragen beantwoord, maar wel vanuit MOCW. Mogelijk in overleg met VO/HO&S?

Spreeschets op 5 juni in concept

Voor de spreeschets zijn [REDACTED] en [REDACTED] voorgesteld, maar wel onder voorbehoud dat jullie daar tijd voor hebben. Daarom aan jullie de vraag: kunnen jullie me uiterlijk dinsdagochtend laten weten of dat gaat lukken? Dan wordt dat definitief afgesproken in het MTDGPV. De spreeschets wordt mede op basis van de aangeleverde blokjes per onderwerp gemaakt en moet op 5 juni klaar zijn in concept.

Sondering & Q&A's pas 15-16 juni

De sondering is pas één tot twee dagen voor het debat bekend. We vragen jullie om 15 en 16 juni tijd vrij te houden om Q&A's voor de sondering te maken. Tevens vragen we jullie bereikbaar te zijn tijdens het debat op 17 juni.

Planning

Hieronder de planning met **deadlines dikgedrukt**.

4 juni	- factsheets afgestemd t/m afdelingshoofd; aanleveren bij [REDACTED] en [REDACTED] - Concept spreeschets af; aanleveren bij [REDACTED] en [REDACTED]
4-5 juni:	afstemming met directeuren en DGPV en eerste dossier naar MBVOM door Janis
10 juni:	eerste vooroverleg met M.BVOM. Vanaf 12:00: reacties op de factsheets worden retour gestuurd
11 juni 16:00	nieuwe versie factsheets met verwerkte opmerkingen; aanleveren bij [REDACTED] en [REDACTED]
15-16 juni	beschikbaar zijn om Q&A's voor te bereiden n.a.v. sondering
17 juni	TK debat

We realiseren ons dat meerdere van de deadlines kort dag zijn, maar we hopen dat we het samen op deze manier kunnen voorbereiden. Mocht je ergens in de knel komen met de planning, neem dan even contact op met [REDACTED] of [REDACTED]. Aarzel ook niet dat te doen bij andere vragen. Hartelijke groet en een prettig weekend gewenst, mede namens [REDACTED]

[Redacted]
[Redacted]

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Directie Primair Onderwijs
Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag

T [Redacted]

E [Redacted]@minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 5 juni 2020 17:38
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: SO COVID-19
Bijlagen: Vragen schriftelijk overleg COVID-19 POVOKO gebundeld en beantwoord.docx;
Vragen schriftelijk overleg COVID-19 POVOKO gebundeld en beantwoord TRACK
CHANGES.docx

Hoi allemaal,

In de bijlage een nieuwe versie van het schriftelijk overleg, waarin de opmerkingen van [REDACTED] en [REDACTED] zijn verwerkt en nog wat aanvullingen zijn gedaan. In de bijlage ook een versie met tracks zodat jullie kunnen zien wat er gewijzigd is. Er staat nog een paar PM's in, dat zijn dingen die nog uit staan en we maandag (hopelijk kunnen) verwerken.

@ [REDACTED], wil jij jouw punt over rol van leerplicht (vraag 10/30/113) alvast op die manier opnemen in de tekst? Of hoe leggen we dit voor aan M? Kan misschien ook nog mee in de begeleidende nota van BOA, ervan uitgaande dat die er komt. Laat maar weten.

Kunnen jullie je aanvullende opmerkingen voor maandag 10.30 aan ons sturen? Dan kunnen wij alles netjes voor 12u bij BOA aanleveren.

Groet en een goed weekend!

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
[REDACTED]
[REDACTED] @minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: zondag 7 juni 2020 19:05
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: notitie adviesaanvraag OMT en routekaart POVOKO voor dagstart 8 juni
Bijlagen: Adviesaanvraag OMT juni 2020.docx

Ha [REDACTED] en [REDACTED]

Bijgaand de notitie met de adviesaanvraag voor het OMT en de routekaart voor po/vo/ko voor de dagstart morgen.

Groeten!

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

TEAM MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | Directie Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag | Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag | IPC 2650

T [REDACTED] | E [REDACTED]@minocw.nl

ADVIESAANVRAAG OMT EN ROUTEKAART FUNDEREND ONDERWIJS

In dit stuk wordt de gevraagde routekaart gegeven voor het funderend onderwijs en worden de bouwstenen voor de adviesaanvraag aan het OMT van 12 juni geleverd.

NB: in dit stuk zijn nog niet de eventuele opmerkingen van MBVOM meegenomen, omdat die pas beschikbaar zijn na uiterste aanlevering voor MTOCW.

Planning stuk

- Donderdag 4 juni 12.00 – concept aanleveren voor MTOCW
- Zondag 7 juni – aanleveren voor dagstart 8 juni
- Dinsdag 9 juni – aanleveren definitieve aanvraag bij NCTV
- 22 juni advies OMT af
- 24 juni MCCb

Vragen routekaart

Onderstaande vragen worden hieronder per sector beantwoord.

1. Sinds wanneer is de sector gesloten en wat welke afweging is toen gemaakt (houdbare zorg, kwetsbare personen, zicht op verspreiding virus, maatschappelijke impact, economische impact)?
2. Welke versoepeling heeft tot nu toe plaats gevonden vanaf wanneer en welke afwegingen hebben hierin een rol gespeeld (OMT-adviezen, impact op vervoerscapaciteit, gebruik publieke ruimte en handhaafbaarheid, maatschappelijke en economische impact)?
3. Wat is de impact van de (versoepelde) maatregelen op het onderwijs tot nu toe (kwaliteit, toegankelijkheid). En wat wordt gedaan om negatieve effecten te beperken?
4. Welke scenario's zijn vanaf half augustus mogelijk rekening houdend met onzekerheid over de ontwikkeling van het virus (kan nagenoeg verdwenen zijn, gelijk aan de huidige situatie of we krijgen te maken met een tweede golf) en de capaciteit van het openbaar vervoer?
5. Welk scenario heeft de voorkeur en wat is ervoor nodig om dit waarschijnlijker te maken (bijvoorbeeld los laten van de 1,5 meter voor leerlingen, verruiming schooltijden, afspraken vervoerders, adviezen van het OMT of anderen op onderdelen, IT voorzieningen, ingenieuze lesroosters etc)?
6. Welk besluit willen we op 24 juni nemen over de verdere opening van het VO, MBO, HO?

Voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Routekaart

1. Het voortgezet onderwijs (inclusief het voortgezet speciaal onderwijs) is sinds 15 maart gesloten. Voor examens en noodopvang zijn scholen nog wel geopend gebleven. Het besluit tot sluiting is met name genomen op basis van de vrees onder onderwijspersoneel dat er gezondheidsrisico's op zouden treden. Het OMT had er niet toe geadviseerd.
2. Sinds 2 juni zijn scholen weer geopend, met inachtneming van 1,5 meter afstand. Dat betekent in de praktijk dat ongeveer een kwart tot een derde van de leerlingen tegelijkertijd op school aanwezig kan zijn. Bij de heropening is het uitgangspunt het maatschappelijke belang geweest (inclusief het sociale en onderwijskundige aspect). Daarnaast speelde de economische impact omdat werkende ouders daardoor meer gelegenheid krijgen om hun werk te doen. Het OMT-advies is daarbij leidend geweest.

Omdat van leerlingen werd gevraagd het OV te mijden, is de reguliere OV-capaciteit geen overweging geweest, wel de afspraken die met regionale vervoerders zijn gemaakt voor maatwerkvervoer. Het voortgezet speciaal onderwijs is sinds 2 juni weer geheel open voor zover dat mogelijk is met 1,5 meter afstand.

3. Het onderwijs heeft zeer plotseling een omschakeling moeten maken naar afstandsonderwijs. Dat is een grote uitdaging, die vaak heel goed is opgepakt, maar soms ook niet. Sowieso is afstandsonderwijs in vergelijking met fysiek onderwijs voor de meeste leerlingen niet optimaal. Het sociale aspect ontbreekt in grote mate en de kwaliteit van afstandsonderwijs is in vele gevallen lager dan van fysiek onderwijs. Voor sommige delen van het onderwijs is afstandsonderwijs niet eens mogelijk (veel beroepsgerichte vakken). Door al deze zaken zijn achterstanden ontstaan. Daarnaast zijn er grote zorgen over kansengelijkheid. Dezelfde zaken spelen ook na de gedeeltelijke heropening, maar in iets mindere mate. Scholen worden ondersteund bij het vormgeven van hun afstandsonderwijs (www.lesopafstand.nl / www.weeropschool.nl). Daarnaast is middels het steunpakket €244 mln. beschikbaar gekomen voor het opzetten van inhaal- en ondersteuningsprogramma's door scholen voor leerlingen die deze achterstanden hebben opgelopen.
4. Voor de mogelijke scenario's: zie hieronder.
5. Scenario 1 heeft sterk de voorkeur. Daarvoor is nodig dat het OMT adviseert dat de 1,5 meter tussen leerlingen en tussen leerlingen en onderwijspersoneel losgelaten kan worden. Daarnaast moet de OV-capaciteit voldoende zijn, of er moeten goede afspraken gemaakt kunnen worden tussen scholen en vervoerders (en voor de kosten van dat vervoer). Spreiden van de aankomsttijden kan daarbij helpen. Eventueel kan scenario 1 ook gekozen worden als er tussen leerlingen en onderwijspersoneel wel 1,5 meter afstand bewaard moet worden (maar tussen leerlingen onderling niet).
6. Het besluit dat we willen nemen is volledige opening waarbij de 1,5 meter tussen leerlingen en tussen leerlingen en onderwijspersoneel losgelaten kan worden op school en in het leerlingenvervoer.

Scenario's voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs ten behoeve van OMT-advies

1. Volledige openstelling vanaf begin van het schooljaar, waarbij 1,5 meter afstand tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en onderwijspersoneel niet nodig is, zowel in het voortgezet onderwijs als in het voortgezet speciaal onderwijs. De besmettelijkheid van kinderen tussen 12 en 18 is op basis van de beschikbare gegevens minder dan van volwassenen. Bij het buitensporten hoeven leerlingen onderling al niet meer 1,5 meter afstand te houden. De overige hygiënemaatregelen blijven wel gehandhaafd, en er wordt snel opgetreden als er zich besmettingen voordoen. Eventueel kan dit scenario 1 ook als er tussen leerlingen en onderwijspersoneel wel 1,5 meter afstand bewaard moet worden (maar tussen leerlingen onderling niet).
2. Als volledige openstelling nog niet kan, omdat de 1,5 meter tussen leerlingen toch gehandhaafd moet blijven, is voor het voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs een tussenscenario mogelijk. Daarin mogen leerlingen in vaste koppels of kleine groepjes wel dichter bij elkaar komen dan 1,5 meter. Dit lijkt daarin op het model dat ook in de horeca wordt gehanteerd. Na de herfstvakantie kan dan gekeken worden of volledige openstelling mogelijk is (scenario 1).
3. Als ook het tussenscenario niet mogelijk is (wat echter niet waarschijnlijk is gezien de verdere versoepelingen), is het handhaven van de huidige situatie de enige optie. Na de herfstvakantie kan dan gekeken worden of volledige openstelling mogelijk is (scenario 1). Op dat moment overstappen op scenario 2 is ongewenst omdat scholen dan opnieuw een heel nieuw rooster moeten opstellen. Er kan beter gewacht worden tot volledige openstelling kan. Mocht dat veel langer duren, is te overwegen om toch nog via scenario 2 te gaan (na de kerstvakantie).

Belangrijke overwegingen ten behoeve van OMT-advies

- Bij minder dan volledige opening lijden leerlingen nog meer en langer onder het gebrek aan sociale contacten en blijft de kwaliteit van het onderwijs onder de maat.

- Bij minder dan volledige opening gaat er volgend schooljaar nog meer dan er nu al het geval is druk komen op het rondkrijgen van het curriculum en op de examens.
- Bij voorkeur vindt er tussen september en de kerstvakantie geen wijziging meer plaats in de openstelling, tenzij het gaat om volledige openstelling (dus niet: vanaf september huidige situatie, na de herfstvakantie horecamodel en na de kerst volledige opening). Dat zorgt voor te veel druk om opnieuw aangepaste roosters te maken en het onderwijs weer te organiseren.
- Belasting openbaar vervoer moet goed in kaart worden gebracht, vooral in samenhang met andere versoepelingen.
- Als er minder dan volledig fysiek onderwijs kan worden geboden, zal de nadruk in het fysieke onderwijs moeten liggen op de onderdelen die niet of moeilijk op afstand onderwezen kunnen worden (beroepsgerichte vakken, loopbaanoriëntatie en –begeleiding, praktijkvakken etc.).

Vragen aan OMT

- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord de 1,5 meter tussen leerlingen in het vo en het vso onderling los te laten?
- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord de 1,5 meter tussen leerlingen en onderwijspersoneel in het vo en het vso los te laten?
- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord de 1,5 meter tussen leerlingen onderling en tussen leerling en chauffeur los te laten in het leerlingenvervoer?
- Is het gegeven de beschikbare data verantwoord om de 1,5 meter afstand tussen 12-18-jarigen los te laten in het vervoer naar scholen toe?
- Is het verantwoord om het voortgezet onderwijs vanaf het begin van het nieuwe schooljaar weer volledig te openen?
- Als het nu nog niet duidelijk is, wanneer wordt duidelijk of in het vo en het vso de 1,5 meter kan worden losgelaten tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en onderwijspersoneel?

Primair onderwijs

Routekaart

1. Het primair onderwijs (inclusief het speciaal (basis)onderwijs) is sinds 15 maart gesloten. Voor noodopvang zijn scholen nog wel geopend gebleven. Het besluit tot sluiting is met name genomen op basis van de vrees onder onderwijspersoneel dat er gezondheidsrisico's op zouden treden. Het OMT had er niet toe geadviseerd.
2. Sinds 11 mei zijn scholen weer geopend voor 50%, waarbij leerlingen onderling geen 1,5 meter afstand hoeven te houden. Tussen leerlingen en leraren moet dat wel, wat een onduidelijke situatie schept. Bij de heropening is het uitgangspunt het maatschappelijke belang geweest (inclusief het sociale en onderwijskundige aspect), samen met de economische impact omdat werkende ouders daardoor meer gelegenheid krijgen om hun werk te doen. Het OMT-advies is daarbij leidend geweest. Het speciaal (basis)onderwijs is sinds 11 mei weer geheel open.
3. Het onderwijs heeft zeer plotseling een omschakeling moeten maken naar afstandsonderwijs. Dat is een grote uitdaging, die vaak heel goed is opgepakt, maar soms ook niet. Sowieso is afstandsonderwijs in vergelijking met fysiek onderwijs voor de meeste leerlingen niet optimaal. Het sociale aspect ontbreekt in grote mate en de kwaliteit van afstandsonderwijs is in vele gevallen lager dan van fysiek onderwijs. Door al deze zaken zijn achterstanden ontstaan. Daarnaast zijn er grote zorgen over kansengelijkheid. Dezelfde zaken blijven spelen bij de 50%-openstelling, maar in mindere mate. Scholen worden ondersteund bij het vormgeven van hun afstandsonderwijs (www.lesopafstand.nl / www.weeropschool.nl). Daarnaast is middels het steunpakket €244 mln. beschikbaar gekomen voor het opzetten van inhaal- en ondersteuningsprogramma's door scholen voor leerlingen die deze achterstanden hebben opgelopen.
4. Voor de mogelijke scenario's: zie hieronder.

5. Scenario 1 heeft sterk de voorkeur. Daarvoor is nodig dat het OMT adviseert dat de 1,5 meter tussen leerlingen en onderwijspersoneel en de cohortaanpak losgelaten kan worden.
6. Het besluit dat we willen nemen is volledige opening waarbij de 1,5 meter tussen leerlingen en onderwijspersoneel en de cohortaanpak losgelaten kunnen worden op school en in het leerlingenvervoer.

Scenario ten behoeve van het OMT-advies

1. Voortzetten van de volledige openstelling, waarbij de 1,5 meter afstand tussen leerlingen en leraren en de cohortaanpak losgelaten kunnen worden. Daarbij gaan we ervan uit dat buitenschoolse activiteiten ook weer mogelijk zijn onder de richtlijnen van het RIVM voor samenkomsten (tot 1 juli maximaal 30 personen, daarna mogelijk maximaal 100 personen).
2. Voortzetten van de volledige openstelling, waarbij de eis wordt vastgehouden om zoveel mogelijk 1,5 meter afstand te bewaren tussen leerlingen en leraren, en waarbij ook de cohortaanpak in stand blijft. Daarbij gaan we ervan uit dat buitenschoolse activiteiten ook weer mogelijk zijn onder de richtlijnen van het RIVM voor samenkomsten (tot 1 juli maximaal 30 personen, daarna mogelijk maximaal 100 personen).

Vragen aan het OMT

- Is het verantwoord om vanaf het begin van het nieuwe schooljaar de 1,5 meter tussen leraren en leerlingen volledig los te laten?
- Is het verantwoord om vanaf het begin van het nieuwe schooljaar de cohortaanpak los te laten?
- Is het verantwoord om vanaf het begin van het nieuwe schooljaar ouders weer toe te laten binnen de school (met inachtneming van de dan geldende RIVM-voorschriften)?